Anul al 57-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 201 Miercuri 24 Iulie 1940
8 Pagini
II

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ŢARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

CIRCULAŢIA TRENURILOR DE MARFĂ

Problema folosirei raţionale a parcului de vagoane preocupă toate administraţiile căilor ferate. Ea este foarte importantă deoarece este în strânsă legătură cu interesele economice ale ţărilor respective şi cu interesele exploatării comerciale a reţelelor de căi ferate.

Se constată şi la noi efectele crizei transporturilor, provocată, atât de lipsa vagoanelor, cât, mai cu seamă, de folosirea neraţională a lor.

Criza aceasta se poate înlătura atât prin sporirea parcului de vagoane şi a vitezei trenurilor de marfă, cât şi prin reglementarea descărcării şi încărcării lor, în staţii, în aşa condiţii, în cât să se asigure rapiditatea celor două operaţiuni şi punerea în circulaţie a vagoanelor disponibile. In Germania s'a impus de administraţia c. f. descărcarea imediată a mărfurilor sosite la destinaţie şi s'au fixat taxe mari de locaţiune pentru orice reţinere nejustificată a vagoanelor peste termenul stabilit. In acest scop s'au pus la dispoziţia staţiunilor funcţionarii şi muncitorii necesari.

Căile ferate italiene au sporit în ultimul timp parcul de vagoane de marfă, încât azi sunt zilnic disponibile un număr de 5000—6000 vagoane, peste cele necesare şi toate vagoanele ce sunt scoase din traficul intern şi folosite pe linii străine pentru anumite transporturi.

In alte ţări s'au luat măsuri pentru înlăturarea crizei provocată de lipsa vagoanelor prin accelerarea rulării parcului de vagoane existent şi folosirea raţională a spaţiului de încărcare. Şi la noi parcul vagoanelor de marfă ar trebui sporit şi cel existent mai raţional folosit.

Dacă examinăm apoi datele privitoare la transporturile de mărfuri efectuate pe reţeaua căilor noastre ferate, constatăm că grupele cele mai mari de transporturi, ce reprezintă şi principalele articole de export sunt cerealele şi în special grâul, produsele petrolifere, cherestesteaua şi lemnele de foc. Dintre categoriile de transporturi, care interesează traficul intern — materiale de construcţie, fier, oţel, produse măcinate, lemne de foc, var, ciment, uleiuri minerale, animale, articole alimentare ş. a. — după calculele făcute de administraţia c. f. r., cele mai avantajoase au fost transporturile uleiurilor minerale, care au sporit veniturile dela 2,48 lei tona-km. în 1929, la lei 30 în 1938, pe când la celelalte articole, s'a înregistrat o micşorare a veniturilor. De aceea, pe lângă măsurile ce trebuesc luate în vederea folosirei raţionale a vagoanelor pe întreaga reţea a c. f. se impune şi stabilirea unor tarife raţionale pentru fiecare categorie principală de mărfuri şi articole.

INTRE ROMÂNI ŞI IUGOSLAVI

A stărui asupra marilor interese comune, ca şi asupra unor eventuale primejdii comune, care impun întreţinerea unor legături cât mai strânse şi mai prieteneşti între România şi Iugoslavia şi între popoarele respective, înseamnă a căuta să dovedim evidenţa. Insă ceeace este evident, n'are nevoie de o argumentare specială.

Amintim doar cu acest prilej că, într'o anumită privinţă, românii şi iugoslavii prezintă particularitatea vrednică de relevat — ea constituind o excepţie fericită — că sunt două popoare vecine, care niciodată nu s'au războit între ele. In trecut, s'au găsit alături, luptând pentru aceeaşi cauză, dar niciodată unul împotriva celuilalt.

In prezent, raporturile dela stat la stat decurg în aceeaşi atmosferă de bună vecinătate şi de prietenie, care n'ascunde nicio rezervă mintală. Astfel de raporturi sunt dorite de toţi în interesul reciproc. Aşa fiind, trebuesc evitate cu toată grija orice gesturi şi orice incidente de natură să arunce o umbră cât de mică asupra acestor raporturi.

Mânaţi de această dorinţă, împărtăşită, de altfel, de toţi românii, socotim necesar să atragem atenţia prietenilor iugoslavi şi a ministerului nostru de externe asupra unor fapte concrete, care, în loc de a întări prietenia şi încrederea reciprocă, dimpotrivă, prin jignirile nemeritate ce le provoacă, pot contribui la creiarea unei atmosfere de răceală şi de suspiciuni, ce n'ar trebui să existe.

Iată despre ce este vorba.

Când, la sfârşitul războaelor balcanice din 1912-1913, sârbii au ocupat şi anexat cea mai mare parte din Macedonia, care până la data aceia aparţinuse Turciei, ei au găsit acolo multe şcoli şi biserici româneşti subvenţionate de statul român. Prin-

(Continuare in pag. 2-a)

Să arunci şi să risipeşti pâinea e un păcat împotriva lui Dumnezeu. Aşa crede poporul românesc. In timpuri ca acestea, risipa de pâine şi produse alimentare e şi un păcat împotriva patriei.

PE ARŞIŢĂ, IN CAPITALĂ

Un rumânaş din provincie îşi potoleşte setea la o cişmea publică de pe străzile Capitalei

NOUA FAZĂ A RĂZBOIULUI

IN JURUL DECLARAŢIILOR CANCELARULUI HITLER

Din expunerea pe care a făcut-o Fuehrer-ul Germaniei, Cancelarul Hitler, în Reichstag, privitoare la campania victorioasă din Vest, se desprind cauzele principale ale înfrângerei armatelor franco-britanice. Comandamentul armatelor germane a beneficiat, nu numai de superioritatea numerică şi calitativă, de coordonarea tuturor armelor sale, de iniţiativă şi factorul moral, de un plan de operaţii bine conceput şi executat, dar şi de slăbiciunile adversarilor.

Pe când francezii au fost obsedaţi de eventualul „atac bruscat" german şi au organizat defensiva bazându-se mai mult pe tăria şi rezistenţa liniilor fortificate dela est şi nord, iar englezii au contat pe flota lor, pe blocada economică şi pe factorul timp, Germania şi Italia au divizat forţele adversarilor şi cea dintâi a întocmit un plan de operaţiuni ,diferit de cel aplicat în 1914, cu scopul de a obţine cât mai repede soluţia strategică.

„Contrar planului Schlieffen din 1914" — a declarat Cancelarul Hitler—eu am făcut să cadă toată greutatea operaţiilor militare pe aripa stângă a frontului de străpungere, lăsând inamicul să creadă că trupele germane vor acţiona în sens contrar".

Ceea ce este important de reţinut este însăşi concepţia strategică a acestui plan, care, pe de oparte, a avut în vedere stăpânirea coastelor canalului Mânecei şi a Oceanului Atlantic până la Bordeaux, iar, pe de altă parte, dislocarea şi distrugerea tuturor armatelor franco - engleze printr'o ofensivă sistematizată bazată pe viteză, putere focului şi pe puternicele rezerve ale armatei de uscat, aeriene şi ale celorlalte formaţiuni germane din spatele frontului.

A fost apoi un alt factor de primul ordin, care a contribuit la victorie : Italia.

Cancelarul Hitler, după ce a stabilit un paraleism, atât între revoluţia fascistă şi cea naţional-socialistă germană, cât şi între unificarea Italie şi a Germaniei, pe temeiul aceluiaş principiu, a spus, că Reichul a „tras foloase extraordinare" de pe urma atitudinei aliatului său dela sud.

Care au fost acele foloase? Italia a reţinut puternice efective franceze pe frontul alpin — evaluate la circa 40 de divizii, — care au stat în pasivitate şi în timpul marei ofensive germane dela nord, până când a intervenit declaraţia de război a guvernului din Roma, — precum şi aproape întreaga flotă franceză şi o parte din cea britanică, în apele Mediteranei, cu numeroase forţe aeriene. Din această cauză au fost „paralizate dispoziţiile strategice" ale comandamentelor armatelor franco-engleze de uscat şi ale forţelor navale şi aeriene, în sensul că ele au stat în defensivă, lăsând comandamentului advers iniţiativa tuturor operaţiilor pe uscat, pe apă şi în aer şi suferind urmările nefericite ale unor planuri improvizate sub presiunea evenimentelor neprevăzute şi a lipsei unei acţiuni de ansamblu, care a contribuit într'o mare măsură la fărâmiţarea forţelor şi la dezorganizarea lor în cursul bătăliilor succesive. Bine înţeles, că nu este încă timpul potrivit pentru examinarea obiectivă a tuturor cauzelor ce au provocat înfrângerea armatelor franco-engleze, care a condus la armistiţiul dela Compiègne şi la izolarea Marei Britanii prin ieşirea din alianţă a Franţei.

Fapt este, că în actuala fază a războiului, Marea Britanie se găseşte izolată şi nevoită să conteze pe propriile sale forţe într'un război necruţător şi care ameninţă să fie întreprins cu maximum de mijloace distructive, pe uscat, — adică pe teritoriul Angliei — pe apă, sub apă şi în aer.

In cuvântarea sa, Cancelarul Hitler ,a ţinut să formuleze o profeţie, în termenii următori :

„Un mare imperiu mondial va fi nimicit. Un imperiu mondial pe care nu am vrut să-l distrug sau să-l vatăm. Dar îmi dau seama că continuarea acestei lupte nu poate lua sfârşit decât cu desăvârşita nimicire a unuia din doi adversari. D. Churchill poate crede că va fi distrusă Germania. Eu ştiu că va fi distrusă Anglia".

Pentru întâia oară Anglia se găseşte într'o asemenea situaţie critică. Pentru întâia oară ,un adversar puternic, care se consideră învingător, dă un avertisment profetic, şi în sensul tragicului antic — „un mare imperiu mondial va fi distrus" — un fel de „Mane, Tekel, Fares" pentru Anglia, stăpânitoarea de până eri a mărilor şi a celui mai întins domeniu colonial, a cărui deviză până la 1940 a fost: „Nicio stâncă pe care flutură drapelul britanic nu trebue să fie părăsită".

Cancelarul Hitler a spus că ştie că „Anglia va fi distrusă". In asemenea condiţii războiul intră într'o nouă fază, care va fi decisivă

R. SEIŞANU

ANGLIA IN FAŢA PROPUNERII CANCELARULUI HITLER

Dacă nu vor birui cumpătenia şi moderaţia, hotărârea va fi incredinţată armelor, — scrie ziarul italian „Messagero"

Roma, 21 (Rador). — **Intreaga presă italiană continuă a comenta, în articole de fond, discursul istoric rostit de Fuehrer-ul cancelar.**

Messaggero scrie că problemele puse Angliei de cancelarul Hitler în marele său discurs sunt aceleaşi pe care şi le pune şi conştiinţa mondială

Prelungirea acestui război, care, de aci înainte, este voită numai de Anglia, este lipsită de orice sens. Anglia nu mai are nici o speranţă de succes, căci poziţia Germaniei şi a Italiei este formidabilă, de neinvins.

Ziarul adaugă că nimeni nu poate spune care va fi răspunsul Londrei la discursul atât de omenesc al Fuehrer-ului.

Dacă poporul englez ar putea să hotărască, în deplină libertate, fără îndoială că ne-am afla la sfârşitul războiului. Dar poporul englez nu este liber, forţe obscure îi ascund adevărul .

In orice caz, răspunderile sunt de pe acum definite. Dacă nu vor birui cumpătenia şi moderaţia, hotărârea va fi incredinţată armelor.

Popolo di Roma scoate în evidenţă că Fuehrer-ul s'a înapoiat la Berlin, a doua zi după o fulgerătoare victorie totalitară împotriva unuia din cei doi aliaţi ai frontului democratic. El a vorbit, în faţa Reichstagului, poporului german şi lumii întregi.

In ajunul atacului final împotriva Angliei, cuvintele umane ale Fuehrer-ului au arătat încăodată în faţa lumii şi a istoriei care sunt termenii exacţi ai situaţiei.

In Europa şi în Africa, forţele italo-germane sunt gata mai mult decât oricând. Soldaţii de uscat, ca şi cei de pe mare şi din văzduh, ai celor două revoluţii vor şti să fie, din nou, demni de cei doi mari şefi ai lor, desrădăcinând ultimele elemente ale unei lumi, care a luat sfârşit. Zorii unei Europe noui se ridică.

Ziarul adaugă că Anglia demo-plutocrată poate face, în tragicile împrejurări de azi, o politică în desăvârşit desacord cu majoritatea poporului britanic.

Poporul britanic doreşte sfârşitul războiului

D. Lloyd George ar fi cerut o audienţă Regelui George şi ar fi propus guvernului convocarea parlamentului într'o şedinţă secretă

Roma, 21 (Rador). — **Corespondentul agenţiei D. N. B. transmite :**

După o ştire din San Sebastian a agenţiei Stefani, se află că d. Lloyd George, după ce a citit discursul cancelarului Hitler, ar fi cerut o audienţă Regelui şi ar fi propus guvernului să convoace parlamentul într'o şedinţă secretă.

Agenţia Stefani adaugă că nu există îndoială că o mare luptă se dă la Londra. Principalele trei curente sunt următoarele :

Primul, care nu vrea să răspundă discursului cancelarului Hitler, este reprezentat de d. Churchill.

Al doilea, foarte puternic, ar fi favorabil ideii de a se cere puterilor axei precizări asupra condiţiilor de pace şi al treilea, al poporului, doreşte sfârşitul războiului.

Guvernul Churchill rămâne intransigent, — anunţă „Popolo di Roma"

Roma, 21 (Rador). — *„Popolo di Roma" scrie că nu se cunosc încă reacţiile oficiale britanice la discursul Fuehrerului. Totuşi, după părerile exprimate de ziare şi de postul de radio din Londra, se poate trage încheierea că guvernul Churchill păstrează linia celei mai oarbe intransigenţe.*

CÂT TIMP AR PUTEA REZISTA ANGLIA ATACULUI GERMAN

New-York, 21 (Rador). — Corespondentul Frank Gervasi al hebdomadarului „Colliers", sosit cu avionul din Lisabona, a declarat că Anglia nu are nici o speranţă faţă de atacul iminent al Germaniei şi că ea nu este în stare să reziste cu succes.

Acela care a fost martor la un atac al avioanelor germane de bombardare este convins de acest lucru. Nu există ţară care să poată rezista, vreme mai îndelungată, unor asemenea atacuri.

Corespondentul agenţiei D. N. B., care transmite această ştire, adaugă:

Chiar dacă armamentul său ar fi bun, Anglia ar putea cel mult să reziste o lună sau două. In asemenea împrejurări, orice rezistenţă este inutilă.

MINISTERUL DE INTERNE N'A ADMIS CA SOCIETATEA TRAMVAELOR SĂ MAJOREZE VECHILE TAXE

Ministerul de interne a dat ordin ca, cu începere din ziua de 23 Iulie 1940, Societatea comunală de tramwae să revină la vechile taxe, neadmiţând nici o majorare atât la tramwae, cât şi la autobuze.

REALIZĂRI ROMÂNEŞTI IN BASARABIA

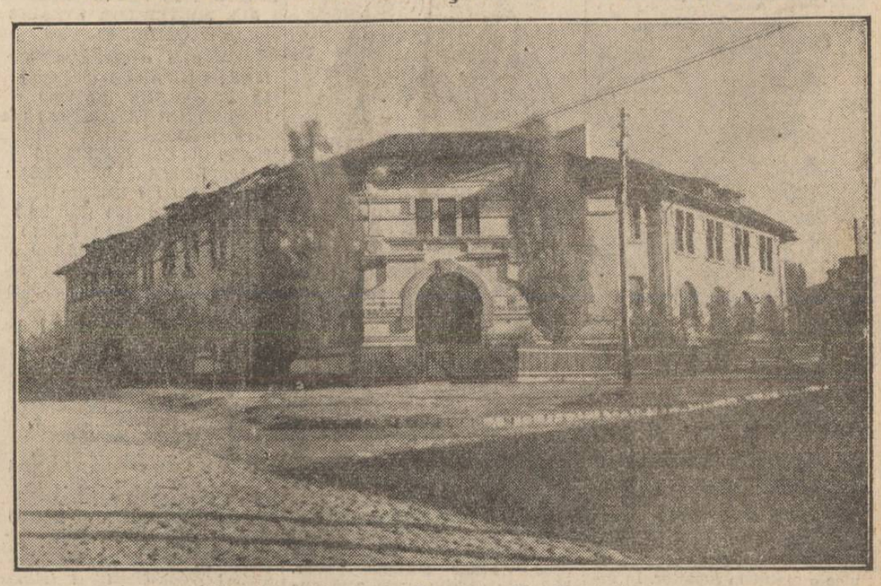

Şcoala şi dispensarul c. f. r. din Chişinău

SITUAŢIA EVREILOR IN SISTEMUL GERMAN

de
ALEXANDRU REUS şi AUREL PĂCURARIU
Preşedintele Curţii Administrative Bucureşti — Consilier la aceiaşi Curte

Ţinta urmărită prin expunerea de faţă nu este atât înfăţişarea textuală a normelor de natură legislativă, prin care s'a reglementat în Germania situaţia evreilor, ci mai mult arătarea spiritului, în care s'a procedat precum şi cadenţa, în care s'au succedat diferitele măsuri. Faptul că cel de-al treilea Reich este condus de o voinţă unică şi însufleţit de un spirit unitar, explică cum o problemă atât de întinsă, cu resfrângeri în toate domeniile, a putut fi rezolvită fără ca să se dezorganizeze nici o ramură de activitate, nici chiar economia naţională.

Procedeul german este radical, dar destul de mlădios pentru a înlătura sguduiri. Scoaterea evreilor din diferitele ramuri de activitate este realizată pe căile cele mai potrivite de fiecare conducător în cercul său de competinţă. Reuşita însă se datoreşte în mare parte modului prompt şi conştiincios în care aparatul administrativ german a executat dispoziţiunile primite de sus.

In cele ce urmează, vom continua să înfăţişăm măsurile mai însemnate în materia ce ne interesează.

Evreii nu sunt membri ai comunelor. — Printr'un regulament al legii comunale (12 Aprilie 1937) ministerul de interne a hotărât că numai locuitorul de sânge german sau înrudit poate fi membru al comunei, dacă la data de 30 Septembrie 1935 a avut dreptul de vot pentru Reichstag sau dacă i s'a conferit cetăţenia germană.

Evreii în staţiunile climaterice şi balneare. — Conform normelor date de ministerul de interne (11 Iulie 1938), reglementarea situaţiei evreilor în asemenea staţiuni se face de către fiecare administraţie de băi separat, iar nu de organele poliţieneşti. Clădirile şi stabilimentele a căror intrare este oprită evreilor sau îngăduită cu restrângeri, trebue să poarte vizibil indicaţiunea respectivă, menţionându se exact natura restrângerei (de ex.: orele când pot fi folosite) etc. In principiu, accesul poate fi oprit sau restrâns la instalaţiile de băi în comun, plăji (la mare, râuri, lacuri), solarii etc. Constatarea că vizitatorul este evreu poate fi făcută fie cu ocazia anunţării la sosire de către organele poliţieneşti, fie la administraţia stabilimentului. Carnetele de cură pentru evrei vor fi de culoare deosebită.

La 5 Iulie 1939, ministerul de interne în înţelegere cu ministerul propagandei a publicat noui dispoziţiuni privind pe vizitatorii evrei. Astfel, vizitarea unei localităţi balneare sau climaterice curative este permisă evreilor dela caz la caz numai pe bază de prescripţiune medicală. Vizitarea mai este permisă atunci când există posibilităţi de găzduire separată în stabilimente de cură, hoteluri şi pensiuni evreeşti. In asemenea stabilimente nu poate fi angajat personal de serviciu femenin sub 45 ani. Pavilioanele pentru băutul apelor curative, băile şi alte instalaţii destinate folosinţii în comun, indispensabile tratamentului, vor putea fi frequentate de evreii admişi, cu facultatea totuşi de a li se fixa anumite ore şi locuri de acces.

Evreii sunt însă excluşi dela folosirea parcurilor de cură împrejmuite, a terenurilor sportive, sălilor de concerte, sălilor de lectură şi plăjilor (la mare, râuri, lacuri), solarii şi alte asemenea stabilimente, ce nu servesc în mod direct unor scopuri curative. Soţia neariană a unui arian nu este cuprinsă în restricţiunile arătate dacă prezenţa ei este justificată prin certificat medical, ca fiind în interesul tratamentului soţului arian.

STRĂZI CU NUME DE EVREI

Toate străzile cu nume de evrei plini sau corciţi, urmează a primi de îndată un alt nume.

REGLEMENTAREA CIRCULAŢIEI EVREILOR IN PUBLIC

Prin dispoziţia ministerului de interne din 3 Decembrie 1939 s'a reglementat circulaţia evreilor în public. Şefii guvernelor provinciale şi ai marilor unităţi administrative au fost autorizaţi să stabilească pentru evreii supuşi germani şi acei apatrizi, restricţiuni în spaţiu şi în timp, putând dispune ca aceştia să nu aibă acces în anumite cartiere sau să nu apară în public la anumite ore. Contravenienţii se

(Continuare in pag. 2-a)

BULETIN ARHEOLOGIC ŞI NUMISMATIC

COMORI INSTRĂINATE

8. — Tezaurul din Sân-Miclăuşul-Mare

de CONST. MOISIL

Concepţia şi stilul artistic pe care le-am întâlnit la garafele de aur din Tezaurul din Sân-Miclăuşul-Mare, le găsim şi la cele 5 căni de aur, cari formează una

Fig. 1

din grupele de obiecte mai importante din acest tezaur.

Toate aproape identice ca formă şi ca mărime, toate cu torţile din perle de aur, toate cu ornamente asemănătoare, aceste căni provin cu siguranţă din acelaş atelier. Iar unele ornamente comune cu cele de pe garafele descrise în Buletinul precedent şi întreagă execuţia lor tehnică dovedesc, fără cea mai mică îndoială că şi garafele şi cănile sunt produsele aceluiaş meşter aurar. O singură excepţie ar putea să o facă 3 căni, cari au suprafaţa decorată cu mari linii şerpuite — uneori în formă de lanţuri — şi gâtul acoperit cu caneluri verticale sau orizontale. Dar şi acestea au sub buza gâtului ornamente de linii spirale la fel cu cel de pe garafe. (fig. 1).

Ca şi între grafe, tot asemenea şi între căni, se găseşte un exemplar decorat într'un chip cu totul excepţional : cu două medalioane pe laturile bombate ale pereţilor pântecului şi cu scene de luptă în câmpurile dintre aceste două medalioane. Pe lângă acestea gâtul căniei este de asemenea bogat împodobit.

Cele două medalioane sunt încadrate în largi chenare de frunze în spirale, mărginite de cercuri de perle. In interior reprezintă amândouă aceiaş scenă orientată într'unul spre stânga, în celălalt spre dreapta. Scena înfăţişează un vultur cu aripile deschise şi cu capul spre dreapta

(Continuare in pag. 2-a)

IN LIBIA

La ivirea duşmanului,